

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Aşağıdaki sorularımın Sağlık Bakanı Kemal Memişoğlu tarafından Anayasa'nın 98'inci ve TBMM İçtüzüğü'nün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Serhat EREN
Diyarbakır Milletvekili

Kamuoyuna yansıyan bilgilere göre Diyarbakır'daki Dicle Üniversitesi Tıp Fakültesi Hastanesi'nde görevli bir öğretim üyesinin 2020-2024 yılları arasında yaklaşık iki bine yakın hastadan "bıçak parası" adı altında 14 milyon TL'den fazla usulsüz para topladığı ortaya çıkmıştır. Soruşturma sürecinde doktorun evinde yapılan aramada ajandalara yazılı hasta isimleri ve ödenen meblağların tek tek kayıt altına alındığı tespit edilmiştir. Hastaların ifadelerinde taburcu edilmedikleri, ameliyatlarının yapılmayacağı yönünde baskılarla karşı karşıya bırakıldıkları, pazarlıklarla ücretlerin belirlendiği, hatta kimi hastaların ekme paralarını dahi verip çaresiz kaldıkları ortaya çıkmıştır.

Sağlık Emekçileri Sendikası Amed Şubesi yöneticileri, uzun bir süredir hastalardan elden para alınması ve "mesai dışı ödemeler" adı altında usulsüz uygulamaların sürdüğünü defalarca dile getirmiştir. Bu kapsamda hem üniversite rektörlüğüne hem Yükseköğretim Kurulu'na bildirimlerde bulunulmuş, savcılığa suç duyurusunda bulunulmuştur. Ancak tüm bu başvurular sonuçsuz bırakılmış, süreç sürekli olarak geçiştirilmiştir. Hatta sendika tarafından bir ortopedi uzmanının bir hastadan para istediğini gösteren video kaydı, üniversite yönetimine iletilmesine rağmen herhangi bir işlem yapılmamış, şikâyetlerin görmezden geldiği ifade edilmiştir. Üniversite yönetiminin şikâyetleri sümen altı etmesi, olayın münferit olmaktan çıkıp sistematik bir nitelik kazandığını göstermektedir.

Bu tablo, yalnızca bireysel bir suistimal değil, sağlık sistemindeki denetim zafiyetinin ve kamusal sağlık hizmetinin giderek ticarileştirilmesinin somut göstergesidir. Hastaların tedavi edilmedikleri korkusuyla para vermek zorunda kalmaları, yalnızca sağlık hakkının değil, kişi özgürlüğü ve güvenliği hakkının da ihlali anlamına gelmektedir. Özellikle gelir düzeyi düşük bölgelerde yurttaşların çaresizliği istismar edilmiş, yoksul halk kesimleri ağır bedeller ödemek zorunda bırakılmıştır. Olayın boyutu, yaklaşık iki bin hasta ve ailelerini kapsamasıyla münferit olmaktan çıkmakta, sistematik ve yapısal bir soruna işaret etmektedir.

Bu bağlamda;

1. Dicle Üniversitesi Tıp Fakültesi Hastanesi'nde yıllarca süren bu uygulamadan Bakanlığınızın haberi olmuş mudur? Bakanlık bu konuda herhangi bir denetim ya da inceleme yapmış mıdır?
2. Sağlık Emekçileri Sendikası'nın konuya dair yaptığı başvurular ve sunduğu deliller (örneğin hasta yakınından para isteyen doktor videosu) hakkında Bakanlığınızın bilgisi var mıdır? Bu başvurular neden sonuçsuz bırakılmıştır?
3. Üniversite yönetimi, sendikanın defalarca yaptığı bildirimlere ve delil sunumlarına rağmen neden işlem yapmamıştır? Bu yöneticiler hakkında ayrıca bir idari inceleme başlatılacak mıdır?
4. Dicle Üniversitesi yönetimi ve hastane başhekimliği hakkında bu süreçte herhangi bir idari soruşturma açılmış mıdır? Açılmadıysa gerekçesi nedir?
5. Bu olayda mağdur edilen yaklaşık 1901 hasta ve ailelerinin ödedikleri paraların iadesi için Bakanlık ne tür bir girişimde bulunacaktır?
6. Türkiye genelinde son beş yıl içinde kamu hastanelerinde "bıçak parası" ya da benzeri usulsüz ödemeler nedeniyle kaç şikâyet yapılmıştır? Bu şikâyetlerin kaçını soruşturmaya dönüşmüş, kaçını ceza davası ile sonuçlanmıştır?
7. Söz konusu doktorun ajandalarında hastalara ait kişisel bilgilerin kayıtlı olduğu tespit edilmiştir. Bu durum kişisel verilerin korunması açısından bir ihlal değil midir? Bakanlığınız bu konuda ne tür önlemler almaktadır?
8. Olayın ardından Dicle Üniversitesi ve diğer kamu hastanelerinde hasta şikâyet mekanizmalarının güçlendirilmesine yönelik herhangi bir düzenleme yapılmış mıdır? Hastaların kolayca başvurabileceği bağımsız bir şikâyet ve denetim hattı oluşturulması gündemde midir?
9. Sağlıkta dönüşüm politikalarının yarattığı performans baskısı ve ticarileşme eğiliminin bu tür vakalara zemin hazırladığı yönündeki değerlendirmelere katılıyor musunuz? Bakanlığınız bu konuda nasıl bir önlem almayı planlamaktadır?